

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності

Божинська О. В.

методист Зіньківського РМК

rtk.info12@gmail.com

Аналіз педагогічної та методичної літератури, вивчення досвіду вчителів виявили, що в освіті в останні роки найбільш актуальними стали поняття «інновації», «компетентнісний підхід», «ключові компетенції», ІКТ-компетенції (інформаційно-комунікаційно-технологічні компетенції).

Компетентність = мобільність знань + гнучкість методу + критичність мислення.

Визначення ІКТ-компетентності вводиться на базі визначення ІКТ-грамотності. ІКТ-грамотність - це використання цифрових технологій, інструментів комунікації та/або мереж для отримання доступу до інформації, управління нею, її інтеграції, оцінки та створення для функціонування в сучасному суспільстві.

Поняття «інформаційна компетентність» достатньо широке і визначається на сучасному етапі розвитку педагогіки неоднозначно (В.Л.Акуленко, Н.В.Баловсяк, М.Г.Дзугоева, О.Б.Зайцева, А.Л.Семенов, Н.Ю.Таїрова, О.М.Толстих). У дослідженнях учених поняття «інформаційна компетентність» трактується як: складне індивідуально-психологічне утворення на основі інтеграції теоретичних знань, практичних умінь у області інноваційних технологій і певного набору особистісних якостей; нова грамотність, до складу якої входять уміння активної самостійної обробки інформації людиною, прийняття принципово нових рішень в непередбачених ситуаціях з використанням технологічних засобів.

У структурі категорії "інформаційна компетентність" виділяємо компоненти: 1) когнітивний; 2) ціннісно-мотиваційний (гносеологічний); 3) техніко-технологічний (технологічний), 4) комунікативний; 5) рефлексивний.

З точки зору діяльнісного підходу в структурі інформаційно-функціональної компетентності виділяємо розділи: 1) збір і зберігання інформації; 2) пошук інформації, 3) сприйняття, розуміння, відбір та аналіз інформації; 4) організація і подання інформації; 5) створення інформаційного об'єкта на основі внутрішнього уявлення людини; 6) планування інформації, комунікація, 7) моделювання; 8) проектування; 9) управління.

Залежно від розвитку показників інформаційно-функціональної компетентності виділяємо репродуктивний, конструктивний, продуктивний рівні.

Володіння інформаційною компетентністю в поєднанні з кваліфікованим використанням сучасних засобів інформаційних та комунікаційних технологій, становить суть ІКТ-компетентності (інформаційно-комунікаційно-технологічної компетентності).

Сформована ІК-компетентність у застосуванні ІКТ передбачає: застосування ІКТ в навчанні та повсякденному житті; раціональне використання комп'ютера і комп'ютерних засобів під час розв'язування завдань, пов'язаних з опрацюванням інформації, її пошуком, систематизацією, зберіганням, поданням і передаванням; будівництвом інформаційних моделей і досліджувань їх за допомогою засобів ІКТ.

Під ІКТ-компетентністю мається на увазі впевнене володіння учнями всіма складовими навичками ІКТ-грамотності для вирішення виникаючих питань в навчальній та іншій діяльності, при цьому акцент робиться на сформованість узагальнених пізнавальних, етичних і технічних навичок.

Однією з умов підготовки ІКТ-компетентних учнів є високий рівень ІКТ-компетентності самих вчителів, на жаль, відсоток вчителів, які використовують у своїй діяльності ІКТ-технології, до цих пір залишається недостатнім.

Важлива роль у формуванні інформаційної компетенції учнів відводиться використанню інформаційних технологій, та завдання всіх вчителів сьогодні - спробувати ширше поглянути на зміст і методи навчання свого предмету, постаратися вплести в канву традиційних умінь з предмета ті, яких сьогодні не вистачає учневі. Компетентність можна сформуванати тільки на практиці. Отже, більша увага з боку вчителя повинна приділятися практичній спрямованості навчальних матеріалів.

ІКТ-компетентність дозволить людині бути успішною в сучасному інформаційному суспільстві

Список використаних джерел

1. Баловсяк Н. В. Інформаційна компетентність фахівця [Текст]/ Н. Баловсяк // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2004. – №5. – С.21–28.
2. Бурмакина В. Ф., Зелман М., Фалина И. Н. Большая Семёрка (Б7). Информационно- коммуникационно-технологическая компетентность. Методическое руководство для подготовки к тестированию учителей. – М., 2007. – 56 с. <http://ifap.ru/library/book360.pdf>
3. Самойленко Н. І. Інформаційні компетенції учнів у процесі вивчення інформатики в класах інформаційно-технологічного профілю / Самойленко Н. І., Семко Л. П. // Всеукраїнська науково-пошукова конференція “Теорія і практика розвитку ключових компетенцій учнів 12-річної школи” 27 березня 2008 р./ За загальною редакцією І. Г. Єрмакова. – Ч. II – К. – Запоріжжя : 2008 – С. 101–105.
4. Галатюк М. Модель навчально-пізнавальної компетентності у контексті вивчення природничих предметів / М. Галатюк // Наукові записки. – Вип. 98. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград : КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. – С. 21–26.